Neljapäev, 11. märts 2021

P9_TA(2021)0090

Laste õigused

Euroopa Parlamendi 11. märtsi 2021. aasta resolutsioon laste õiguste kohta seoses ELi lapse õiguste strateegiaga (2021/2523(RSP))

(2021/C 474/16)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse ÜRO 20. novembri 1989. aasta lapse õiguste konventsiooni,

— võttes arvesse ÜRO Lapse Õiguste Komitee üldkommentaare ([1]),

— võttes arvesse ÜRO suuniseid laste asendushoolduse kohta ([2]),

— võttes arvesse ÜRO 2019. aasta juuli ülemaailmset uuringut vabadusest ilma jäetud laste kohta,

— võttes arvesse ÜRO 15. aprilli 2020. aasta poliitikaülevaadet „The Impact of COVID-19 on children“ (COVID-19 mõju lastele) ja sellele antud positiivset vastust, mille algatasid EL ja Ladina-Ameerika ja Kariibi mere riikide rühm ning millele on alla kirjutanud 173 riiki,

— võttes arvesse Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) 19. oktoobri 2020. aasta poliitilist seisukohta „What is the impact of the COVID-19 pandemic on immigrants and their children?“ (Kuidas mõjutab COVID-19 pandeemia sisserändajaid ja nende lapsi?),

— võttes arvesse Euroopa Nõukogu Ministrite Komitee 1. veebruaril 2012. aastal vastu võetud deklaratsiooni romade diskrimineerimise ja romade vastase rassistliku vägivalla suurenemise kohta Euroopas,

— võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikli 3 lõikeid 3 ja 5,

— võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat (edaspidi „harta“),

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiivi 2011/93/EL, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust ([3]) (edaspidi „Laste seksuaalse väärkohtlemise direktiiv“),

— võttes arvesse ELi direktiive menetlusõiguste kohta ([4]),

— võttes arvesse komisjoni 20. veebruari 2013. aasta soovitust „Investeerides lastesse aitame neil välja rabeleda ebasoodsate olude ringist“ ([5]),

— võttes arvesse rahvusvahelist lapstööjõu kasutamise kaotamise aastat 2021 ja komisjoni nulltolerantsi lapstööjõu kasutamise suhtes,

— võttes arvesse komisjoni 12. aprilli 2017. aasta teatist lapsrändajate kaitse kohta ([6]),

---

([1]) Eelkõige üldkommentaar nr 5 lapse õiguste konventsiooni rakendamise üldmeetmete kohta; nr 6 saatjata ja vanematest eraldatud laste kohtlemise kohta väljaspool nende päritoluriiki; nr 10 laste õiguste kohta alaealiste üle õigusemõistmisel; nr 12 lapse õiguse kohta olla ära kuulatud; nr 13 lapse õiguse kohta kaitsele igasuguse vägivalla eest; nr 14 lapse õiguse kohta tema parimate huvide esikohale seadmisele; nr 15 lapse õiguse kohta võimalikult heale tervisele ja nr 16 riigi kohustuste kohta seoses ettevõtlussektori mõjuga laste õigustele.

([2]) Nagu on sätestatud ÜRO Peaassamblee 24. veebruari 2010. aasta resolutsioonis A/RES/64/142.

([3]) ELT L 335, 17.12.2011, lk 1.

([4]) Eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/800, mis käsitleb kriminaalmenetluses kahtlustatavate või süüdistatavate laste menetluslikke tagatisi (ELT L 132, 21.5.2016, lk 1), Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta direktiiv 2010/64/EL õiguse kohta suulisele ja kirjalikule tõlkele kriminaalmenetluses (ELT L 280, 26.10.2010, lk 1) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta direktiiv 2012/13/EL, milles käsitletakse õigust saada kriminaalmenetluses teavet (ELT L 142, 1.6.2012, lk 1).

([5]) ELT L 59, 2.3.2013, lk 5.

([6]) COM(2017)0211.

— võttes arvesse nõukogu 8. juuni 2017. aasta järeldusi lapsrändajate kaitse kohta,

— võttes arvesse komisjoni teatisi, mis on vastu võetud eesmärgiga luua võrdõiguslikkuse liit kooskõlas poliitiliste suunistega Euroopa Komisjoni järgmisele koosseisule (2019–2024) ([7]),

— võttes arvesse komisjoni 24. juuni 2020. aasta teatist „Ohvrite õigusi käsitlev ELi strateegia (2020–2025)“ ([8]),

— võttes arvesse oma 26. novembri 2019. aasta resolutsiooni laste õiguste kohta seoses ÜRO lapse õiguste konventsiooni 30. aastapäevaga ([9]),

— võttes arvesse oma 3. mai 2018. aasta resolutsiooni lapsrändajate kaitse kohta ([10]),

— võttes arvesse oma 12. veebruari 2019. aasta resolutsiooni vajaduse kohta koostada tugevdatud 2020. aasta järgne ELi strateegiline raamistik romade kaasamist käsitlevate riiklike strateegiate jaoks ja romavastasusega võitlemise tõhustamise kohta ([11]),

— võttes arvesse oma 17. septembri 2020. aasta resolutsiooni romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiate rakendamise ja roma päritolu inimeste suhtes Euroopas levinud negatiivsete hoiakute vastu võitlemise kohta ([12]),

— võttes arvesse komisjonile esitatud küsimust laste õiguste kohta seoses ELi lapse õiguste strateegiaga (O-000007/2021 – B9-0007/2021),

— võttes arvesse kodukorra artikli 136 lõiget 5 ja artikli 132 lõiget 2,

— võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni resolutsiooni ettepanekut,

A. arvestades, et laps on eelkõige laps, olenemata tema etnilisest päritolust, soost, kodakondsusest, sotsiaalsest ja majanduslikust taustast, võimetest, rände- või elukohastaatusest, ta vajab erikaitset ning tal on õigus kõigile ÜRO lapse õiguste konventsioonis sätestatud õigustele;

B. arvestades, et kõigis lapsi puudutavates meetmetes ja otsustes tuleb esikohale seada lapse huvid ning tema füüsiline ja vaimne heaolu;

C. arvestades, et lastel on õigus kaasavale ja taskukohasele alusharidusele, kvaliteetsele lapsehoiule ja vaba aja veetmisele; arvestades, et lastel, eriti ebasoodsatest oludest pärit lastel, on õigus kaitsele vaesuse eest ja erimeetmetele, et suurendada võrdseid võimalusi ning võidelda diskrimineerimise ja segregatsiooni vastu hariduses; arvestades, et investeeringud väikelaste arengusse toovad suurt majanduslikku ja ühiskondlikku kasu;

D. arvestades, et enne COVID-19 puhkemist elasid lapsed täiskasvanuist kaks korda suurema tõenäosusega äärmises vaesuses ([13]); arvestades, et pandeemia tagajärjel võib hinnangute kohaselt allpool riiklikku vaesuspiiri elavate laste arv suureneda 117 miljoni võrra ning et veel ligikaudu 150 miljonit last elab mitmemõõtmelises vaesuses ([14]); arvestades, et praegune pandeemia on ebavõrdsust veelgi süvendanud ja suurendanud laste äärmisesse vaesusesse sattumise ohtu võrreldes COVID-19-eelse perioodiga, mil Euroopas oli vaesuse ohus juba iga neljas laps;

([7]) Eelkõige 24. novembri 2020. aasta teatis „Integratsiooni ja kaasamise tegevuskava aastateks 2021–2027“ (COM(2020)0758), 18. septembri 2020. aasta teatis „Võrdõiguslik liit: ELi rassismivastane tegevus 2020–2025“ (COM(2020)0565), 5. märtsi 2020. aasta teatis „Võrdõiguslik liit: soolise võrdõiguslikkuse strateegia 2020–2025“ (COM(2020)0152) ning 12. novembri 2020. aasta teatis „Võrdõiguslik liit: LGBTIQ-inimeste võrdõiguslikkuse strateegia 2020–2025“ (COM(2020)0698).

([8]) COM(2020)0258.

([9]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0066.

([10]) ELT C 41, 6.2.2020, lk 41.

([11]) ELT C 449, 23.12.2020, lk 2.

([12]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0229.

([13]) Eurostati pressiteade, „EU children at risk of poverty or social exclusion“ (Vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevad ELi lapsed), 5. märts 2020.

([14]) UNICEFi brošüür „Impact of COVID-19 on multidimensional child poverty“ (COVID-19 mõju laste mitmemõõtmelisele vaesusele), september 2020; https://data.unicef.org/resources/impact-of-covid-19-on-multidimensional-child-poverty/

Neljapäev, 11. märts 2021

E. arvestades, et praeguse pandeemia tõttu toimunud koolide sulgemine on mõjutanud kuni 1,6 miljardit last kogu maailmas ning hinnanguliselt võib selle tagajärjel koolist välja langeda vähemalt 24 miljonit õpilast ([15]); arvestades, et 370 miljonit last kogu maailmas, kellest paljud sõltuvad oma igapäevase toidu peamise osana koolitoidust, on alates COVID-19 piirangute tõttu toimunud koolide sulgemisest ilma jäänud keskmiselt 40 % koolis pakutavast toidust ([16]); arvestades, et koolide sulgemine ja meetmed, mis piiravad juurdepääsu haridusele, nii koolides kui ka seoses distantsõppega, mõjutavad eriti sotsiaal-majanduslikult ebasoodsa taustaga lapsi, eelkõige tüdrukuid ja puuetega lapsi;

F. arvestades, et COVID-19 on tõsiselt mõjutanud õigust haridusele; arvestades, et kuigi hariduspoliitika kuulub liikmesriikide pädevusse, on COVID-19 pandeemia ja sellest tingitud ebavõrdsus hariduses ühine probleem, mis nõuab liidu ühist lähenemisviisi, poliitikameetmeid ja vahendeid;

G. arvestades, et Eurostati uuringust ([17]) selgub, et 2018. aastal sai 88,3 % ELi lastest vanuses kolmest aastast kuni kohustusliku koolieani ametlikku lastehoiuteenust, mis näitab suurenenud vajadust luua lastele rohkem päevahoiu-võimalusi, mis on oluline vahend laste kognitiivseks ja sotsiaalseks arenguks juba varasest east alates;

H. arvestades, et koduõpe ei ole internetile juurdepääsu puudumise tõttu enam kui kahele kolmandikule lastest kogu maailmas ikka veel võimalik; arvestades, et koduõpe on toonud esile haridus- ja digilõhe paljudes ELi liikmesriikides ja kogu maailmas, mis mõjutab laste elu väljavaateid ning nende füüsilist ja vaimset tervist, ning arvestades, et digilõhe mõjutab eriti kaitsetus olukorras olevaid ja rassilisse konteksti surutud rühmadesse kuuluvaid tütarlapsi ja noori;

I. arvestades, et kogu maailmas ei õpi ega tööta iga neljas 15–19-aastane tüdruk, kusjuures poiste puhul ei tee seda iga kümnes; arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse ja tütarlaste mõjuvõimu suurendamise edendamine on kestliku arengu eesmärkide saavutamisel keskse tähtsusega ([18]);

J. arvestades, et lapsed paistavad olevat pääsenud praeguse ülemaailmse pandeemia kõige rängematest tervisega seotud tagajärgedest; arvestades, et COVID-19 kriis tekitab siiski lastele tohutut kahju, kujutades endast kasvavat ja otsest ohtu nende heaolule ja arengule, sealhulgas nende vaimsele tervisele; arvestades, et see mõjutab eriti ebasoodsa taustaga lapsi, saatjata alaealisi ja vähemuste hulka kuuluvaid lapsi, näiteks roma lapsi; arvestades, et praeguste hinnangute kohaselt võib põhitegevuste, nagu korraliste tervishoiuteenuste katkemise tõttu surra kuue kuu jooksul veel 1,2 miljonit last ja 56 700 ema; arvestades, et ebapiisav juurdepääs tervishoiuteenustele võib mõjutada kõiki eluvaldkondi ([19]);

K. arvestades, et enesetapumäär on paljudes ELi liikmesriikides tõusnud; arvestades, et kogu ELis hiljuti läbi viidud noori käsitlevas uuringus vastas peaaegu iga viies küsitletu, et tal on vaimse tervise probleemid või sümptomid, nagu depressioon või ärevus ([20]); arvestades, et ÜRO on hoiatanud ülemaailmse vaimse tervise kriisi eest ning et tegevusetusel võib olla ühiskonnale laastav pikaajaline sotsiaalne ja majanduslik kulu, kusjuures kõige suuremas ohus on lapsed ja noorukid ([21]);

([15]) https://data.unicef.org/topic/education/covid-19/

([16]) UNICEFi teadusuuringute büroo Innocenti ja Maailma Toiduprogrammi töödokument „COVID-19: Missing More than a Classroom. The impact of school closures in children's nutrition“ (COVID-19: Puudu on rohkem kui vaid klassiruum. Koolide sulgemise mõju laste toitumisele), jaanuar 2021.

([17]) Eurostat, „Living conditions in Europe“ (Elutingimused Euroopas), 2018.

([18]) Unicef, „Global annual results report 2019: Gender equality“ (Ülemaailmsete tulemuste 2019. aasta aruanne: sooline võrdõiguslikkus).

([19]) FAO, UNICEF, IFAD, Maailma Toiduprogramm ja WHO „The State of Food Security and Nutrition in the World 2020“ (Toiduga kindlustatuse ja toitumise olukord maailmas aastal 2020), 2020.

([20]) ChildFund Alliance, Eurochild, Save The Children, UNICEF ja World Vision, „Our Europe. Our Rights. Our Future“ (Meie Euroopa. Meie õigused. Meie tulevik), jaanuar 2021.

([21]) https://news.un.org/en/story/2020/05/1063882

L. arvestades, et lüngad riiklikes lastekaitsesüsteemides ja riikidevaheliste koostöömehhanismide puudumine liikmesriikide vahel võivad veelgi suurendada sotsiaalset tõrjutust ning laste, eelkõige lapsrändajate ärakasutamist; arvestades, et on teatatud mõnedest diskrimineerimise juhtumitest, mis on tingitud ametiasutuste poolt lapsi hõlmavate piiriüleste perevaidluste puhuks kehtestatud korrast ja tavadest ([22]); arvestades, et vihjeliinide teatel on ka suurenenud lapseröövi juhtumitega seotud kõnede arv, eriti viimastel kuudel, mis on tingitud juba tekkinud rahvusvaheliste perekonfliktide süvenemisest;

M. arvestades, et inimkaubanduse vastases võitluses tehtud edusamme käsitleva viimase komisjoni aruande ([23]) kohaselt moodustasid lapsed peaaegu veerandi kõigist registreeritud ohvritest kõigis liikmesriikides;

N. arvestades, et kogu maailmas töötab ligikaudu 152 miljonit last ja et ligikaudu 73 miljoni sellise lapse suhtes kasutatakse üht kõige rängematest lapsele sobimatu töö vormidest, orjust, sunnitööd, ohtlikku tööd või seksuaalset ärakasutamist ([24]); arvestades, et komisjon on kuulutanud nulltolerantsi lapstööjõu kasutamise suhtes poliitiliseks prioriteediks, mida tuleb järgida;

O. arvestades, et iga kolmas tütarlaps kogeb naiste suguelundite moonutamist ja iga viies tütarlaps abiellub, kui ta on veel laps; arvestades, et naiste suguelundite moonutamine on rahvusvaheliselt tunnistatud inimõiguste rikkumiseks; arvestades, et lapsega sõlmitud abielu on mõnes liikmesriigis endiselt probleemiks ning sellel on hävitav mõju tütarlaste ja naiste õigustele ja tervisele ning see kujutab endast tõsist rasedusaegsete tüsistuste ohtu ning seab tütarlapsi seksuaalse kuritarvitamise, koduvägivalla ja isegi aumõrva ohvriks;

P. arvestades, et pandeemia ja liikumispiirangute tõttu on suurenenud kodu- ja sooline vägivald ning et Europoli viimase aruande ([25]) kohaselt on ELis suurenenud laste seksuaalne kuritarvitamine ja ärakasutamine internetis nii pinna- kui pimeveebis; arvestades, et 70–85 % väärkoheldud lastest tunneb nende tegude sooritajat ja neist valdav enamik on selliste inimeste ohvrid, keda nad usaldavad ([26]); arvestades, et ka muud ohud, mis on seotud internetis veedetud aja pikenemisega, näiteks küberkiusamine, on piirangute tõttu suurenenud;

Q. arvestades, et puuetega lapsed on vähekaitstud ning võivad kogeda sotsiaalset tõrjutust, marginaliseerimist, diskrimineerimist ja piiratud juurdepääsu teenustele; arvestades, et nad jäetakse suurema tõenäosusega tähelepanuta, neid kasutatakse ära või kuritarvitatakse seksuaalselt; arvestades, et puuetega lapsed vajavad rohkem tervishoiuteenuseid ja nad sõltuvad suuremal määral kogukonnapõhistest teenustest ([27]);

R. arvestades, et 2019. aastal oli 30,3 % varjupaigataotlejatest lapsed, mis ELi puhul tähendas 207 215 last; arvestades, et 7,1 % neist lastest olid saatjata alaealised ([28]); arvestades, et paljud lapsed puutuvad ELi välispiiridel või väljaspool ELi kokku vastuvõetamatu humanitaarolukorraga; arvestades, et saatjata lapsed kujutavad endast väga kaitsetut rühma ja neid ähvardavad mitmesugused ohud, sealhulgas sattumine kuritegelike võrgustike, vägivalla, väärkohtlemise ja ärakasutamise ohvriks ELi suunduvatel ja ELi sisestel rändeteedel ([29]); arvestades, et lapsrändajatel puudub sageli juurdepääs integratsiooni- ja kaasamismeetmetele, kaitsele ja sotsiaalkindlustusele; arvestades, et varjupaika taotlevad saatjata lapsed seisavad 18-aastaseks saades silmitsi eriliste probleemidega, kuna nad peavad sageli lahkuma lastele mõeldud majutuskohtadest; arvestades, et rahvusvahelist kaitset taotlevad lapsed võivad kannatada lõpliku otsuse tegemisel tekkivate viivituste tõttu;

([22]) Euroopa Parlamendi 29. novembri 2018. aasta resolutsioon Saksa noorsooameti (Jugendamt) rolli kohta piiriülestes perevaidlustes, ELT C 363, 28.10.2020, lk 107.

([23]) COM(2020)0661.

([24]) ILO, „Global estimates of child labour: Results and trends, 2012-2016“ (Üldnäitajad laste töö kohta, tulemused ja suundumused, 2012–2016), 2017.

([25]) https://www.europol.europa.eu/publications-documents/exploiting-isolation-offenders-and-victims-of-online-child-sexual-abuse-during-covid-19-pandemic

([26]) https://www.coe.int/et/web/human-rights-channel/stop-child-sexual-abuse-in-sport

([27]) https://data.unicef.org/resources/children-with-disabilities-ensuring-inclusion-in-covid-19-response/

([28]) https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Asylum_statistics

([29]) Sisserändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastase Euroopa keskuse 4. aastaaruanne.

Neljapäev, 11. märts 2021

S. arvestades, et Euroopa ühises varjupaigasüsteemis kindlaks määratud lapsi puudutavate eriliste kaitsemeetmete ja menetlustagatiste rakendamisel esineb märkimisväärseid lünki ja puudusi, mis on liikmesriigiti erinevad, näiteks seoses laste võimalusega jääda koos oma pereliikmete ja/või eestkostjatega vabadusse, ning eelkõige seoses perekonna taasühinemisega kooskõlas nõukogu direktiiviga 2003/86/EÜ ([30]), vastuvõtutingimustega, seaduslike esindajate ja eestkostjate määramisega ning juurdepääsuga lapsesõbralikule teabele, tervishoiu- ja sotsiaalteenustele ning haridusele;

T. arvestades, et endiselt sünnib kodakondsuseta lapsi, sealhulgas ELis, kellel ei ole jätkuvalt võimalust kasutada oma põhiõigusi; arvestades, et hinnanguliselt 200 miljonil lapsel kogu maailmas ei ole sünnitunnistust, mis suurendab kodakondsusetuse ohtu ning seab nad õiguste ja teenuste kasutamisel väga ebasoodsasse olukorda; arvestades, et lapse õigus saada kodakondsus ja olla registreeritud kohe pärast sündi on sätestatud ÜRO lapse õiguste konventsiooni artiklis 7;

U. arvestades, et lapsed on kliimamuutuste mõju suhtes eriti kaitsetud ning et see mõjutab nende eeldatavat eluiga, tervist, õigust haridusele ja õigust kaitsele ning põhjustab ümberasumist loodusõnnetustele vastuvõtlikest piirkondadest; arvestades, et laste surmades on keskkonnaohud surma põhjuseks ühe lapse puhul neljast ([31]);

V. arvestades, et laste osalemine ELi sise- ja välispoliitika kujundamises on endiselt väike; arvestades, et tuleks rakendada süsteemseid viise, kuidas integreerida laste õigustel põhinev osalemine ELi ning riikliku ja kohaliku tasandi poliitikakujundusse; arvestades, et lastel on õigus osaleda demokraatlikus elus ja otsustes, mis neid otseselt või kaudselt mõjutavad; arvestades, et kõige marginaliseeritumatel ja tõrjutumatel rühmadel on poliitikakujundamises ja otsustusprotsessides osalemiseks veelgi vähem võimalusi;

W. arvestades, et Euroopa Liidus peetakse kinni ikka veel märkimisväärsel arvul lapsi; arvestades, et ÜRO Lapse Õiguste Komitee on selgitanud, et lapsi ei tohiks kunagi sisserändega seotult kinni pidada, ning kinnipidamist ei tohi kunagi õigustada lapse huvidega, nagu on kirjas 19. septembri 2016. aasta pagulasi ja rändajaid käsitlevas New Yorgi deklaratsioonis; arvestades, et liikmesriigid peavad pakkuma kinnipidamisele sobivaid, inimlikke ja vabadusekaotuseta alternatiive, tagades ühtlasi, et COVID-19 vastased meetmed ei vii kunagi laste kinnipidamiseni; arvestades, et liikmesriigid peaksid süstemaatiliselt koguma eristatud andmeid, mis kajastavad laste kinnipidamist rände kontekstis, samas kui komisjon peaks edendama selliste andmete võrreldavust Eurostati kaudu;

X. arvestades, et pandeemia on eriti mõjutanud lapsi, kes on paigutatud suletud asutustesse; arvestades, et kinnipidamismeetmed suurendavad psühhiaatria- ja sotsiaalhoolekandeasutustes, lastekodudes, pagulaslaagrites, kinnipidamiskeskustes ja muudes suletud asutustes elavate laste kaitsetust; arvestades, et nendesse ruumidesse suletud laste vastased vägivallajuhtumid jäävad tõenäoliselt avastamata ning laste ja perede hoolekandeteenused on ülekoormatud ja häiritud;

Y. arvestades, et isikuandmete kaitse üldmääruses ([32]) sätestatakse, et laste isikuandmed väärivad erilist kaitset ning lastele tuleb anda teavet nende isikuandmete kohta lapsesõbralikul viisil; arvestades, et laste juurdepääs sotsiaalmeedia platvormidele peab käima käsikäes nende parema arusaamisega digitehnoloogiast; arvestades, et vähekaitstud rühmade, eelkõige laste kaitsmiseks on sotsiaalmeedia väärkasutamise tõkestamisel kõige olulisem digihariduse, -kirjaoskuse ja -oskuste edendamine, eriti alaealiste kasutajate puhul, kes kasutavad platvorme, kus vanuse tõendamist ei nõuta;

1. peab tervitatavaks komisjoni algatust koostada kümme aastat pärast ELi 2011. aasta lapse õiguste tegevuskava uus põhjalik lapse õiguste strateegia; nõuab laste ees seisvate probleemide lahendamiseks piisavaid seadusandlikke ja muid kui seadusandlikke ettepanekuid ning siduvaid ja mittesiduvaid ELi vahendeid;

([30]) Nõukogu 22. septembri 2003. aasta direktiiv 2003/86/EÜ perekonna taasühinemise õiguse kohta (ELT L 251, 3.10.2003, lk 12).
([31]) UNICEF, „Reimagining our Future: Building Back Better from COVID-19“, June 2020.
([32]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

2. rõhutab, et laps on eelkõige laps, olenemata tema etnilisest päritolust, soost, kodakondsusest ning sotsiaalsest ja majanduslikust taustast, võimetest, rände- või elukohastaatusest, ning et kõik lastega seotud ELi poliitikavaldkonnad, menetlused ja -meetmed peavad lähtuma lapse huvidest;

3. kordab oma üleskutset komisjonile lisada ELi lapse õiguste strateegiasse kõik sätted, mis on esitatud Euroopa Parlamendi 26. novembri 2019. aasta resolutsioonis laste õiguste kohta seoses ÜRO lapse õiguste konventsiooni 30. aastapäevaga;

4. rõhutab, et ELi strateegias tuleb järgida soolist tasakaalu, integreerides soolise perspektiivi kõikidesse programmisektoritesse, keskendudes tütarlaste heaolule ja mõjuvõimu suurendamisele, käsitledes nende erivajadusi ja tunnustades nende õigusi;

5. rõhutab, et strateegias tuleks kutsuda liikmesriike üles, et nad eraldaksid ÜRO lapse õiguste konventsiooni tulemuslikuks rakendamiseks kõik vajalikud vahendid; palub liikmesriikidel ka tegeleda struktuurse ebavõrdsusega ja seada prioriteediks avaliku sektori investeeringud haridusse, tervishoidu, eluasemesse, peretoetustesse ja lastehoidu ning investeerida kvaliteetsetesse universaalteenustesse, mis jõuavad kõigi lasteni; kutsub liikmesriike üles tugevdama sotsiaalteenistuste töötajate suutlikkust, et toetada lapsi ja perekondi, kellel on erilised probleemid, ning lastekaitseteenuste eesliinil tegutsevaid ettevõtjaid;

6. kutsub liikmesriike üles tagama iga lapse õigust haridusele ning kehtestama meetmeid, mis aitavad võidelda koolist väljalangemise vastu ja seda ennetada ning tagada sooliselt võrdse juurdepääsu kvaliteetsele ja kaasavale haridusele alates varasest lapsepõlvest kuni noorukieani, sealhulgas roma lastele ja puuetega lastele, kodakondsuseta lastele ja lapsrändajatele ning humanitaarhädaolukorras elavatele lastele;

7. rõhutab, et digiõpe ei tohiks kontaktõpet kunagi püsivalt asendada, eriti kui juurdepääs tehnoloogiale on piiratud, ning seda tuleks kasutada üksnes väga rasketel aegadel, nagu pandeemiad, või viisil, mis täiendab kontaktõpet ehk vahetut õpet; kutsub komisjoni üles põhjalikult hindama, kuidas kriis on mõjutanud õigust haridusele, ning esitama liikmesriikidele selle analüüsi tulemuste põhjal soovitusi;

8. kutsub liikmesriike üles võtma kasutusele spetsiaalseid ohutu kooli meetmeid, sealhulgas pakkuma COVID-19 pandeemia ajal hügieenitarbeid ja jagama lapsesõbralikul viisil teavet kätepesu ja muude hügieenimeetmete kohta;

9. kutsub liikmesriike üles tagama õigust kaasavale haridusele ning juurdepääsu põhjalikule ja eakohasele teabele soo ja seksuaalsuse kohta, samuti seksuaal- ja reproduktiivtervishoiu ja suhtealase hariduse kättesaadavust; tuletab meelde, et komisjoni viimase aruande kohaselt on selle valdkonna haridus vajalik, et tagada lastele täielik haridus ja kaitse;

10. kordab oma nõudmist, et EL tõhustaks meetmeid, et lõpetada igasugune lastevastane vägivald ja laste diskrimineerimine, sealhulgas füüsiline, seksuaalne, majanduslik ja psühholoogiline vägivald, vigastamine, kuritarvitamine, hooletussejätmine, väärkohtlemine või ärakasutamine, mis pannakse toime kas internetis või väljaspool seda, sundabielud, inimkaubandus, lapsrändajate kuritarvitamine ja ärakasutamine, piinamine, aumõrvad, naiste suguelundite moonutamine, intsest, sunniviisiline koolist lahkumine ja laste kasutamine sõduritena; rõhutab, et selleks, et tagada laste kaitsmisel vägivalla ja ärakasutamise eest järjepidevus, tuleb kõigis lapse õigusi käsitlevates seadusandlikes ja muudes kui seadusandlikes algatustes võtta arvesse ELi lapse õiguste strateegiat; kutsub komisjoni üles avaldama selliste ettepanekute ajakava, tagades samas asjakohase ja tõhusa järelevalvemehhanismi abil oma soovituste rakendamise;

11. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles lõpetama õiguslikult ja praktikas laste töö ja kõik muud töövormid, mis võivad kahjustada laste tervist ja ohutust; rõhutab tungivat vajadust selle probleemiga tegeleda, võttes arvesse COVID-19 kriisi mõju kõige kaitsetumatele, kes on ilma jäänud oma sissetulekust ja kaotanud sotsiaalkaitse, mille tagajärjel rohkem lapsi sunnitakse töötama; kutsub seetõttu komisjoni üles lisama laste õigused tulevasse ELi kestliku juhtimise raamistikku, sealhulgas ELi kohustuslikesse hoolsuskohustuse nõuetesse, ning toetama koostööprogrammide kaudu kolmandaid riike lapstööjõu kasutamise likvideerimisel; soovitab kehtestada valdkonnaülese kohustusliku hoolsuskohustuse ja tagada, et kõik ELi poliitikavaldkonnad oleksid lapsesõbralikud ning nendes võetaks inimõiguste järgimise kontrollimiseks eel- ja järelmeetmeid;

12. kutsub komisjoni ja komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles suurendama pingutusi relvakonfliktidest mõjutatud laste vastaste raskete rikkumiste ennetamiseks ja lõpetamiseks; on sügavalt mures asjaolu pärast, et laste kaasamine ja värbamine relvastatud rühmitustesse toimub sageli siis, kui lastel ei ole enam ühtegi muud võimalust; rõhutab, kui oluline on edendada lapse õigusi ja relvakonflikte käsitlevat tegevuskava ELi välistegevuses ning terrorismivastases ja julgeolekupoliitikas kooskõlas ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskavaga, integreerides selle poliitilisse dialoogi, ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) missioonidesse ja operatsioonidesse, julgeolekusektori reformidesse ja vahendustegevusse; palub komisjonil ja komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal luua ELi delegatsioonides spetsiaalsed lastekaitse ametniku ametikohad ja -üksused; kutsub liikmesriike üles kaitsma lapsi, kes on kodanikud ja keda võidakse kinni pidada julgeolekuga seotud õigusrikkumiste või relvastatud rühmitustega seotuse eest, ning hõlbustama nende tagasipöördumist päritoluriiki rehabilitatsiooni, taasintegreerimise ja/või süüdistuse esitamise eesmärgil, järgides täielikult rahvusvahelist õigust;

13. rõhutab, et laste kaitsmine seksuaalse ärakasutamise ja kuritarvitamise eest on hädavajalik; taunib asjaolu, et laste seksuaalset kuritarvitamist käsitlev direktiiv on rakendamata veel 23 liikmesriigis; võtab teadmiseks Euroopa Nõukogu rõhuasetuse mitut sidusrühma hõlmavale koostööle, mis on aluseks veebis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamise vastasele võitlusele ning hõlmab õiguskaitseasutusi, riigiasutusi, aruandlusmehhanisme ja teenuseosutajaid/tööstust; väljendab heameelt komisjoni kavatsuse üle teha 2021. aasta esimesel poolel ettepanek laste seksuaalse kuritarvitamise vastast võitlust käsitleva pikaajalisema õigusraamistiku kohta; kordab, et toetab laste seksuaalse kuritarvitamise ennetamise ja selle vastu võitlemise Euroopa keskuse loomist, mille võimalust komisjon praegu hindab; väljendab heameelt Europoli ennetustöö üle, eelkõige teadlikkuse tõstmise kampaaniate üle, mille eesmärk on ennetada laste seksuaalset ärakasutamist internetis ([33]), ([34]);

14. rõhutab, et COVID-19 pandeemia ajal on lastevastane vägivald ja laste väärkohtlemine murettekitavalt suurenenud, samal ajal kui sotsiaalteenused ja kaitseasutused on muutunud väga kättesaamatuks; rõhutab, kui oluline on töötada ELi tasandil välja ennetav poliitika lastevastase vägivalla vastu võitlemiseks; rõhutab ELi ametite ja organite rolli lapse õigusi käsitleva ELi õigusraamistiku rakendamisel; kutsub komisjoni üles lisama strateegiasse ELi tegevuskava, mis sisaldaks standardeid ja võrdlusaluseid internetipõhiste teenuste osutajatele ja tehnoloogiaettevõtetele, et laste viibimine internetis oleks turvaline, nad oleksid kaitstud ebaseadusliku sisu ohvriks langemise eest ja ka kahjuliku sisu eest; palub ELi liikmesriikidel, kes seda veel teinud ei ole, kriminaliseerida internetis seksuaalsuhte eesmärgil kontakti otsimine ja küberkiusamine;

15. kutsub komisjoni üles tagama, et ELi strateegia oleks kooskõlas prioriteetide ja seadusandlike ettepanekutega, mis esitati hiljutises ELi strateegias, mis käsitleb tulemuslikumat võitlust laste seksuaalse väärkohtlemise vastu, romasid käsitlevas ELi strateegilises raamistikus võrdsuse, kaasatuse ja osaluse kohta, Euroopa soolise võrdõiguslikkuse strateegias ja ELi LGBTIQ-inimeste võrdõiguslikkuse strateegias 2020–2025;

16. usub, et laste vaesuse kaotamiseks on äärmiselt oluline lisada ELi lapse õiguste strateegiasse spetsiaalsed lastesse investeerimise meetmed, sealhulgas luua piisavate vahenditega Euroopa lastegarantii; palub komisjonil esitada 2021. aasta esimeses kvartalis vastavalt võetud kohustusele ettepanek Euroopa lastegarantii loomise kohta ning kutsub liikmesriike üles kiirendama selle rakendamist ja investeerima laste vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastasesse võitlusesse kõik võimalikud vahendid, sealhulgas sellistest ELi fondidest nagu Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+), ühtekuuluvust ja Euroopa territooriume toetav taasteabi (ReactEU), taaste- ja vastupidavusrahastu, Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF), InvestEU, Erasmus+ ning Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond; rõhutab, et liikmesriigid peaksid kehtestama nii mitmeaastased riiklikud strateegiad laste vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemiseks kui ka lastegarantii riiklikud tegevuskavad;

17. on mures selle pärast, et COVID-19 kriisist taastumise kontekstis suureneb vajadus võidelda laste vaesuse vastu ning et vaesus mõjutab lapsi, kes on kõige ebasoodsamas olukorras olevate rühmade hulgas kõige kaitsetum rühm, üha rohkem; nõuab tungivalt, et ELi strateegiat täiendaks ulatuslik vaesusevastane strateegia, mis hõlmab meetmeid inimväärse ja taskukohase eluaseme tagamiseks ja kodutuse vastu võitlemiseks; tuletab meelde, et igasuguses laste vaesuse kõrvaldamise

([33]) https://www.europol.europa.eu/activities-services/public-awareness-and-prevention-guides/online-sexual-coercion-and-extortion-crime

([34]) https://www.europol.europa.eu/stopchildabuse

strateegias tuleb võtta arvesse üksikvanemate ja paljulapseliste perede olukorda, sest ühe vanemaga leibkonnad ja paljulapselised leibkonnad kuuluvad kõige vähem kaitstud rühmade hulka;

18. rõhutab, kui oluline on, et ELi strateegias võetaks meetmeid, et tagada kooskõlas programmiga EU4Health laste ja perede hea juurdepääs tervishoiuteenustele, võttes samal ajal arvesse raskusi, mis lastel on selle õiguse kasutamisel;

19. rõhutab, et ELi strateegiaga on oluline kehtestada meetmed olemasoleva ELi vaimse tervise ja heaolu tegevusraamistiku ajakohastamiseks, mis peaks olema täielikult kaasav, et täita ka kaitsetumas olukorras olevate laste ning tõrjutud ja rassilisse konteksti surutud rühmade vajadused; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles suurendama investeeringuid lastele ja peredele pakutavatesse vaimse tervise ja psühhosotsiaalsetesse teenustesse, eelkõige madala ja keskmise sissetulekuga riikides ning ebakindlates humanitaarkriisi olukordades; kutsub liikmesriike üles looma mehhanisme vaimse tervise probleemide varajaseks avastamiseks; nõuab psühhosotsiaalse ja vaimse tervise toe täielikku integreerimist riiklikesse ja riikidevahelistesse lastekaitsesüsteemidesse ning spetsialistide koolitamist laste erivajaduste teemal;

20. kordab oma üleskutset tagada lapsesõbralik kohtusüsteem koos asjakohaste ja kaasavate menetlustega, milles võetaks arvesse kõigi laste vajadusi; rõhutab, kui oluline on tagada kooskõlas direktiivi (EL) 2016/800 artiklitega 4 ja 16 ning direktiivi 2012/29/EL ([35]) artiklitega 22 ja 24 lapse õigus olla ära kuulatud, kasutada seadusliku esindaja abi ja olla täielikult lapsesõbralikul viisil teavitatud kohtusüsteemi kõigis menetlusetappides, sealhulgas ka lapsrändajate puhul, pöörates erilist tähelepanu saatjata alaealistele; kutsub liikmesriike üles need direktiivid kiiresti üle võtma ja nende täitmist tagama; kutsub liikmesriike üles tagama, et laste- ja perekonnakohtud toimiksid esmatähtsa teenusena, jätkates erakorraliste kohtuistungite korraldamist ja täites kohtumäärusi selliste laste eest hoolitsemiseks ja kaitsmiseks, keda ähvardab otsene hooletusse jätmise või väärkohtlemise oht; tuletab meelde, et tuleks kehtestada konkreetsed kaitsemeetmed laste jaoks, kes puutuvad kokku mis tahes kohtumenetluse või sellega seotud menetlusega, ning rõhutab vajadust õpetada välja lastele spetsialiseerunud töötajad;

21. märgib kahetsusega, et 27 liikmesriigist 11 ei ole pakkunud lastele veebipõhist suunatud teavet kohtusüsteemi kohta, nt interaktiivset teavitust, millised on nende seaduslikud õigused, ning kutsub kõiki liikmesriike üles tagama, et lastel oleks juurdepääs sellisele teabele lapsesõbralikul viisil, võttes arvesse mis tahes puuet, mis võib juurdepääsu takistada ([36]);

22. rõhutab lapse huvide olulisust piiriülestes perekonnaõiguslikes kohtuasjades; kutsub liikmesriike üles tagama, et nad täidavad Brüsseli IIa määrusega ([37]) ette nähtud kohustusi, ning nõuab, et riiklikud ametiasutused tunnustaksid ja täidaksid teises liikmesriigis lastega seotud kohtuasjades tehtud kohtuotsuseid, näiteks hooldusõiguse, suhtlusõiguse ja ülalpidamiskohustusega seotud otsuseid; rõhutab laste hooldusõiguse menetlustes osalevate eri riiklike ja kohalike ametiasutuste vahelise tiheda koostöö ja tõhusa teabevahetuse tähtsust; kutsub liikmesriike üles austama pandeemiaga seotud piiravatele meetmetele vaatamata laste õigust oma vanematega kohtuda, kui see ei ohusta nende turvalisust ja tervist;

23. nõuab, et EL, selle ametid ja liikmesriigid teeksid lõpu laste kodakondsusetusele nii ELis kui ka väljaspool seda, sealhulgas parandaksid eesliini ametnike suutlikkust tuvastada ja registreerida rände ja varjupaigaga seotud kodakondsusetust ja sellele asjakohaselt reageerida, edendaksid ja kindlustaksid üldist juurdepääsu sündide registreerimisele ja tõendamisele, olenemata vanemate staatusest, sealhulgas LGBTQI+ perekondade puhul, võtaksid kasutusele, parandaksid ja rakendaksid õiguslikke tagatisi, et ennetada laste kodakondsusetust, ning võtaksid kasutusele ja parandaksid laste õigustel põhinevaid kodakondsusetuse tuvastamise menetlusi, et täita oma rahvusvahelised kohustused rändajate kodakondsusetuse kontekstis vastavalt lapse huvidele ja tema õigusele saada kodakondsus;

([35]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/29/EL, millega kehtestatakse kuriteoohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded ning asendatakse nõukogu raamotsus 2001/220/JSK (ELT L 315, 14.11.2012, lk 57).

([36]) https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/justice_scoreboard_2019_en.pdf

([37]) Nõukogu 27. novembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 2201/2003, mis käsitleb kohtualluvust ning kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist kohtuasjades, mis on seotud abieluasjade ja vanemliku vastutusega, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1347/2000 (ELT L 338, 23.12.2003, lk 1.).

24. rõhutab, et ELi strateegiasse tuleb lisada meetmed lapsrändajate olukorra parandamiseks ja nende huvide kaitsmiseks nii ELis kui ka väljaspool seda ning igas varjupaigamenetluse etapis; palub komisjonil ja liikmesriikidel tagada Euroopa ühises varjupaigasüsteemis lastele mõeldud kaitsemeetmete ja menetlusõiguste rakendamine, pöörates erilist tähelepanu kiiretele perekonna taasühinemise protsessidele kooskõlas nõukogu direktiiviga 2003/86/EÜ, sobivate vastuvõtutingimuste, sotsiaal- ja arstiabi kättesaadavusele, saatjata alaealiste kvalifitseeritud seaduslike esindajate ja eestkostjate õigeaegsele määramisele ning lapsesõbraliku teabe kättesaadavusele;

25. rõhutab rändajatest ja pagulastest laste integratsiooni ja kaasamise tähtsust; kordab, kui oluline on kõrvaldada kõik juurdepääsutakistused põhiteenustele ning integratsiooni- ja kaasamismeetmetele, sealhulgas psühhosotsiaalse ja vaimse tervise toetamisele, ning pakkuda võimalusi laste sotsiaalse kaasatuse suurendamiseks; kutsub komisjoni üles võtma kiireloomulisi meetmeid, et suurendada teadlikkust rändega seotud muutuvate narratiivide tähtsusest ja negatiivsete stereotüüpide vastu võitlemisest;

26. on seisukohal, et strateegias tuleks seada prioriteediks laste õigused seoses vabaduse võtmisega, mis oleksid kooskõlas nende õigustega, mis on välja toodud ÜRO ülemaailmses uuringus vabadusest ilma jäetud laste kohta; nõuab tungivalt, et EL ja liikmesriigid tõhustaksid meetmeid, et lõpetada laste kinnipidamine, eelkõige rände kontekstis, ning töötaksid välja kogukonnapõhised alternatiivid kinnipidamisele, mis vastaksid lapse huvidele ja võimaldaksid lastel jääda oma pereliikmete ja/või eestkostjatega vabadusse olukorras, kus nende rändestaatus on alles otsustamisel;

27. on seisukohal, et ELi strateegia peaks süvalaiendama ja edendama vähekaitstud laste õigusi kõikides poliitikavaldkondades ning võtma vastu valdkonnaülese lähenemisviisi, milles võetakse arvesse diskrimineerimise erinevaid vorme, mida kogevad muu hulgas rassilisse konteksti surutud rühmadesse kuuluvad lapsed, puuetega lapsed, vanemliku hoolitsuseta või selle kaotamise ohus lapsed, hooldusasutustes viibivad lapsed, LGBTIQ-lapsed, etnilistesse vähemusrühmadesse kuuluvad lapsed, rändajatest ja pagulastest lapsed, kodakondsuseta ja dokumentideta lapsed, vägivalla ja seksuaalse kuritarvitamise lapsohvrid, kohtusüsteemist otseselt või kaudselt mõjutatud lapsed, vaimse tervise probleemidega lapsed, kodutud lapsed, tütarlapsed ning vangistatud vanemate lapsed; tuletab meelde, et sotsiaalteenused ja peretoetus on perekondade lahutamise ja sotsiaalse tõrjutuste vältimiseks äärmiselt olulised;

28. rõhutab, et roma lapsed, eelkõige roma tüdrukud, seisavad kogu Euroopas silmitsi rassismist ja soolisest diskrimineerimisest tuleneva lisasurvega, mis surub neid ühiskonna äärealadele; rõhutab, et kehvad haridustulemused, puudumiste ja koolist väljalangemise kõrge määr, mittekaasavad koolisüsteemid, kõrge töötuse määr ja viletsad töövõimalused jätavad roma poisid ja tüdrukud ilma reaalsetest võimalustest ühiskonda integreeruda ja selles täiel määral osaleda; tuletab meelde, et isiklike dokumentide puudumine takistab paljude roma tütarlaste juurdepääsu haridusele, tervishoiule ja muudele seonduvatele teenustele, ning tuletab lisaks meelde, et suurenenud rassism ja romavastasus mõjutavad roma tüdrukute turvalisust, muutes nad sotsiaalse tõrjutuse, ärakasutamise, inimkaubanduse ja vägivalla suhtes üha kaitsetumaks ([38]);

29. on seisukohal, et ELi strateegia peaks välja pakkuma kaasava lähenemisviisi kõige kaitsetumate laste kaitsmiseks kooskõlas harta, ÜRO lapse õiguste konventsiooni ja ÜRO lapse õiguste komitee üldiste märkustega ning kestliku arengu eesmärkide, eelkõige lastega seotud eesmärkidega, jätmata seejuures kedagi kõrvale; kordab, kui oluline on luua kaitsetutele lastele ja nende perekondadele sotsiaalsete investeeringute abil turvaline keskkond, ning tunnistab, et laste ja perede elamistingimused tuleks tunnistada osaks kaitsetuse määratlusest ning sellesse kaasata; rõhutab, kui oluline on välja töötada ja tugevdada vahendeid, rakendamist ja järelevalvekavu hõlmavaid integreeritud riiklikke ja rahvusvahelisi lastekaitsesüsteeme;

30. rõhutab, kui oluline on, et EL käsitleks oma sise- ja välispoliitikas digitehnoloogiaga seotud füüsilisi (puudulik taristu ja ebasoodsad geograafilised tingimused), tehnoloogilisi (madala funktsionaalsusega seadmed), kultuurilisi (soo- ja sotsiaalnormid, kultuuritavad, puue või vähemusse kuulumine) ning majanduslikke ja sotsiaalseid takistusi;

31. rõhutab, kui oluline on ELi jaoks investeerida digikirjaoskusesse, et tagada kõigile lastele, eelkõige alateenindatud või tõrjutud kogukondadest pärit lastele vaba juurdepääs digikirjaoskusele ja digiharidusele, keskendudes nende vastupanuvõime suurendamisele ja psühhosotsiaalse toe pakkumisele; märgib, et neid investeeringuid võiks teha Euroopa haridusruumi uue oskuste tegevuskava raames ning neis võiks kasutada ELi arengu- ja humanitaarabi vahendeid; juhib

([38]) https://rm.coe.int/16800c0a86

tähelepanu sellele, et investeeringud, millega tagatakse, et haridussüsteemid saavad pakkuda kõigile lastele digiharidust, -kirjaoskust ja -oskusi, on keskse tähtsusega, et edendada laste arusaamist digitehnoloogiast, kaotada ebavõrdsus, parandada digitaalset kaasatust ning suurendada laste mõjuvõimu ja kaitsta nende õigusi nii internetis kui ka väljaspool seda; tuletab meelde, et digihariduse, -kirjaoskuse ja -oskuste arendamine peaks andma lastele vahendid võidelda digitaalruumis valitsevate ohtudega ning tegutseda selles vastutustundlikult;

32. kutsub komisjoni üles kaasama laste hääli, luues ametlikud dialoogi- ja konsultatsioonimehhanismid ning tagades laste täieliku ja sisulise osalemise otsuste tegemises, pöörates erilist tähelepanu kõige kaitsetumate, näiteks tütarlaste, vaesuses elavate laste, ümberasustatud ja rändajatest laste ning puuetega laste hääle kuuldavaks tegemisele;

33. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma kasutusele spetsiaalsed mehhanismid, et hinnata COVID-19 mõju kõigile lastele, eesmärgiga koguda andmeid, et laste arvamustele tuginedes paremini kavandada riiklikke tegevuskavasid lapsi mõjutavate probleemide lahendamiseks; palub, et liikmesriigid võtaksid oma riiklike taastekavade koostamisel kasutusele spetsiaalse laste õiguste põhise lähenemisviisi;

34. palub nõukogul võtta vastu järeldused ELi strateegia kohta, millega kehtestatakse ELi institutsioonidele ja liikmesriikidele uus kohustuslik raamistik, järgides Euroopa arengukonsensuse eeskuju ning tagades hästi kavandatud, kõikehõlmavate ja nõuetekohaselt rahastatud integreeritud riiklike ja rahvusvaheliste lastekaitsesüsteemide rakendamise;

35. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et lapse õigused oleksid prioriteetsed ja integreeritud kõigisse lapsi otseselt või kaudselt mõjutavatesse ELi sise- ja välispoliitika valdkondadesse, meetmetesse ja programmidesse, ning tagama kõigi vahendite järjepidevuse ja sidususe;

36. kutsub komisjoni üles töötama oma eelarvevahendite eraldamisel välja lapsi käsitleva näitaja, et võimaldada ELi institutsioonidel ja partneritel eristatud ja konkreetsete andmete kogumise abil mõõta ja jälgida laste huvides tehtavaid ELi investeeringuid, et teha kindlaks lüngad poliitika ja rahaliste kohustuste vahel, andes seeläbi hinnangu laste õiguste tagamiseks antava ELi toetuse ulatuse kohta;

37. kutsub liikmesriike üles töötama välja iga-aastase tegevuskava ELi lapse õiguste strateegia sätete rakendamiseks ning integreerima oma riiklikud tegevuskavad ELi taaste- ja vastupidavuskavasse;

38. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et ELi lapse õiguste strateegiat rahastatakse piisavalt, kindlustades selle, et strateegias sätestatud prioriteetide elluviimist toetatakse ELi sise- ja välisrahastamisvahendite ning liikmesriikide eelarvetega;

39. palub komisjonil tagada nõuetekohase järelevalve ELi strateegia rakendamise üle liikmesriikides; tuletab meelde vajadust tagada õigustel põhinev sisuline ja kaasav laste osalemine kogu strateegia loomise ja rakendamise protsessi vältel ning kasutada edusammude paremaks jälgimiseks võrdlusaluseid ja näitajaid;

40. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.